

ارائه‌ی الگوی شفافیت در مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران (بررسی میزان شکاف بین نظرات خبرگان و شهروندان از منظر ویژگی‌های مجلس شفاف)

هادی برنجی‌مریان^۱، حمیدرضا رضائی کلیدبری^{۲*}، کریم کیاکجوری^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۲۳

چکیده

زمینه: هدف از انجام این پژوهش ارائه‌ی الگوی شفافیت در مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران (بررسی میزان شکاف بین نظرات خبرگان و شهروندان از منظر ویژگی‌های مجلس شفاف) می‌باشد. نوع تحقیق براساس هدف بنیادی است که با رویکرد آمیخته (کیفی و کمی) با طرح اکتشافی است. در این مقاله تنها بخش کمی ذکر شده است. در قسمت کمی بعد از آزمون نرمالیت کلموگروف-اسمیرنوف از آزمون‌های پارامتریک (t نمونه مستقل) که از طریق نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش در بخش کیفی شامل خبرگان حوزه شفافیت که تعداد آنها ۲۴ نفر بوده است و در بخش کمی نیز از نظر شهروندان که تعداد آنها نیز ۴۲۶ نفر بوده است که از طریق روش خوشه‌ای با محوریت پنج استان ایران، استفاده شده است. ابزار گردآوری اطلاعات این پژوهش در بخش کیفی از طریق مصاحبه فردی، عمیق، نیمه ساختار یافته انجام گرفت و سپس داده‌ها مورد پردازش قرار گرفت و در بخش کمی نیز استفاده از پرسشنامه محقق ساخته‌ای که برای تعیین روایی محتوایی پرسشنامه از نظرات صاحب‌نظران و خبرگان و برای تعیین پایایی آن، از روش آلفای کرونباخ استفاده شده و مقدار آلفا برای مجموع متغیرها برابر با ۰/۹۶۴ بدست آمده است. الگوی شفافیت در مجلس شورای اسلامی ایران از پنج مقوله‌ی اصلی که عبارتند از: اطلاعاتی، مالی، نظارتی و پاسخگوئی و اخلاقی و فردی حرفه‌ای تشکیل شده است که نه تنها ابعاد تشکیل دهنده‌ی شفافیت در مجلس شورای اسلامی بدست آمد بلکه در ادامه عوامل موثر بر استقرار موفق شفافیت، پیامدهای استقرار شفافیت، موانع استقرار شفافیت و نیز آسیب‌های احتمالی در مجلس شورای اسلامی در صورت عدم استقرار شفافیت نیز بحث خواهد شد. تلاش و خواست جمعی در زمینه شفافیت می‌تواند به عنوان یک مزیت رقابتی برای دوام و پایداری حکومت تلقی گردد. برای دست یافتن به مقوله شفافیت، مردم باید شفافیت را بطور ملموس درک کنند تا اعتماد عمومی، پاسخگوئی و حس روشن نظارت بر مسئولین جریان یابد.

کلید واژه‌ها: شفافیت، مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران، t نمونه مستقل، نظارت.

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

^۲ گروه مدیریت دولتی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

^۳ گروه مدیریت دولتی، واحد بندرانزلی، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرانزلی، ایران.

ایمیل نویسنده: hrezaee@iaurasht.ac.ir

مقدمه

در نظام سیاسی اسلام ناب، وسایل و سازوکارهای بسیاری برای اعمال بعد «حاکمیت مردم» وجود دارد که به کمک آن‌ها می‌توان خواسته‌های ملت را به طرق مستقیم و غیر مستقیم بیان کرد از این رو نمایندگان قانون گذاری، مدیران اجرایی و داوری که به وسیله‌ی مردم انتخاب می‌شوند در مورد اعمال خویش در برابر مردم مسئول هستند البته اصل حاکمیت مردم مستلزم این است که نمایندگان در مورد بسیاری از امور با مردم مشورت کنند اما امام خمینی (ره) جایگاه مردم در نظام و حکومت اسلامی را بسیار بالاتر از مشورت دهی و مشورت گیری می‌داند و می‌گوید: «این همان جمهوری است که تمام امور آن در همه‌ی مراحل حتی رهبری آن بر اساس آزادی مردم بنا شده است. این نقش برای مردم بالاتر از مشاوره است چه اینکه مشاوره با استقلال رهبر و امام منافات ندارد، ولی در این نظریه، مردم در عرض رهبر و شریک او هستند که طبعاً اذن و رضای هر دو معتبر است (غفاری، ۱۳۹۴). نقش نظارت عمومی در مسئولیت متقابل همه مردم در برابر یکدیگر و در برابر دولت از ممیزات و خصایص ویژه نظام جمهوری اسلامی است. اصل هشتم قانون اساسی در این زمینه بیان می‌کند: «در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه‌ای است همگانی و متقابل بر عهده‌ی مردم نسبت به یکدیگر، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت (اخوان کاظمی، ۱۳۹۴). نظارت در اصطلاح به ابزارها و روش‌هایی اطلاق می‌شود که برای وادار کردن فرد به انطباق او با انتظارات گروه معین یا کل جامعه گفته می‌شود (آریایی و همکاران، ۱۳۹۶). نظارت در علم مدیریت، مجموعه‌ی کارهایی است که برای رسیدن به حداکثر کارایی و اثر بخشی و جلوگیری از فساد انجام می‌شود (رشیدی و رئیس، ۱۳۹۶). نظارت نوعی جهت دهی به اصول و مبانی تعیین شده برای اهداف است. برای انجام نظارت مقدمات و پیش فرض‌هایی لازم است که از دو تعریف فوق مستفاد می‌گردد (سلیمانی و وثوقی، ۱۳۹۵). نظارت امری اساسی، مهم و شاهرگ حیاتی هر جامعه‌ای است و رابطه‌ی نظارت و جامعه مثل رابطه‌ی پرتوهای خود با منبع آن است (کتابخانه حقوقی کنگره، مرکز تحقیقات حقوقی جهانی، ۲۰۱۷). اگر نظارت از جامعه‌ای رخت بر بندد آن جامعه دچار تزلزل شده و هرج و مرج و نابسامانی به جای امنیت و آسایش می‌نشیند لذا مناسب است نظارت‌ها به نحوی صورت‌گیری که تامین کننده اهداف جامعه در جنبه‌های مختلف باشد (ورویی و دارابی، ۱۳۹۴). یکی از نقش‌های سازمان‌های جامعه مدنی از جمله سازمان‌های غیر دولتی و مردم نهاد، توسعه ظرفیت‌های اجتماعات محلی در قالب توانمندسازی و جلب مشارکت برای پیوند با نهادهای رسمی جامعه است (عامری، ۱۳۹۴). از دیگر نقش‌های اصلی سازمان‌های غیر دولتی تمرکززدایی از قدرت است. مشارکت مدیریت با سازمان‌های غیر دولتی در برنامه ریزی، تصمیم سازی و عرضه خدمات از نمودهای اصلی تمرکززدایی از قدرت است (انور شاه، ۲۰۱۸). بنابراین شناسایی و تقویت سرمایه اجتماعی در قالب ظرفیت‌های متنوع سازمان‌های مردم نهاد و عضویت‌های داوطلبانه سبب افزایش سطح همکاری اعضا در گروه‌های اجتماعی و جامعه می‌شود و از این طریق به افزایش سطح ارتباطات، نظارت و کنترل در سطح نهادهای عمومی اجتماعی منجر می‌شود، در نتیجه از آن می‌توان برای پیشگیری از مسائلی نظیر آسیب‌های اجتماعی یا سایر معضلات استفاده کرد (اسلانر و دکر، ۲۰۱۰).

چهارچوب نظری پژوهش

پاسخگویی یکی از مفاهیم طلایی در حکمرانی خوب و اسلامی است که هیچ کس آن را نفی نمی‌کند. هر کسی با هر دیدگاهی پیرامون ضرورت ارائه توضیح ذینفعان، از سوی افراد دارای اختیار، در مورد چرایی تصمیم یا عدم تصمیم، توافق دارند (رهنورد و همکاران، ۱۳۹۶). پاسخگویی یکی از ابزارهای اصلی مبارزه با ناکارآمدی و فساد به حساب می‌آید و دستیابی به نظام پاسخگویی مناسب از اهداف اصلی اصلاحات اداره امور عمومی است (شجاع و همکاران، ۱۳۹۹). پاسخگویی یکی از ضرورت‌های کلیدی مدیریت دولتی در شرایط کنونی است و بهترین الگوهای حکمرانی مردم سالار مادامی که نتوانند کسانی را که قدرت را در اختیار دارند، در برابر شهروندان پاسخگو نمایند کاملاً ناکارآمد و آسیب پذیر تلقی می‌گردند (واعضی و آزمندیان، ۱۳۹۰). از آنجا که مسئولیت پذیری اجتماعی باعث ایجاد قدرت شهروندی در برابر مسئولین می‌شود، این یک فرایند سیاسی است که قدرت مطالبه‌گری را به شهروندان می‌بخشد (چالز بوالن و باب وول لارد، ۲۰۱۹). استراتژی پاسخگویی اجتماعی تلاش می‌کند عملکرد سازمانی را به وسیله حمایت از مشارکت شهروندان و مسئولیت‌پذیری سیاست‌گذاران در بخش‌های دولتی و خصوصی بهبود بخشد (کریمی و ظهورپرورنده، ۱۳۹۷). وجود سیستم کارآمدی از پاسخگویی و شفافیت از سویی باعث حفظ مشروعیت و مقبولیت نظام سیاسی می‌شود و از سوی دیگر می‌تواند از فساد حکومت‌ها جلوگیری کند، لذا پاسخگویی پیش نیاز اساسی برای ممانعت از سوءاستفاده از قدرت است و تضمینی است برای این که قدرت با بیش‌ترین درجه ممکن از کارایی، تأثیرگذاری، تناسب، آینده‌نگری و تدبیر برای دستیابی به اهداف ملی پذیرفته شده حرکت کند (جانان‌ای فاکس، ۲۰۱۵).

پاسخگویی عمومی، گزینه‌های تصمیم‌گیرندگان را در معرض نظارت عمومی قرار می‌دهد تا در ملاء عام مورد بحث و انتقاد قرار گیرد. اگر شخصی پاسخگو باشد، درمورد تصمیمات و اقدامات خود پاسخگو است (زاهیرول هوق، ۲۰۱۸).

هیچ انسانی ذاتاً متخلف و مجرم آفریده نمی‌شود، شرایط نامتعادل اجتماعی و اقتصادی ایجاد فساد می‌کند (صالحی، ۱۳۹۹). فساد عبارتست از سوء استفاده از امکانات عمومی و اطلاعات خاص برای نفع شخصی (اسماعیلی و سیف‌نژاد، ۱۳۹۴). از دهه ۱۹۹۰ م بود که فساد در سایه عدم شفافیت در اکثر سطوح و لایه‌های حکمرانی به یک چالش اساسی در نظام حکمرانی کشورها بدل شد و اهمیت پیدا کرد (پاکسرشت و افشار، ۱۳۹۶). به اعتقاد اکثر متفکران، فساد یک بیماری انکارناپذیر در همه حکومت‌ها بوده و مختص یک قاره، منطقه یا گروه قومی خاص نیست که می‌تواند بدلیل عدم شفافیت در امور دولتی و قانون‌گذاری باشد (قاهر دوست و همکاران، ۱۳۹۴). کشور ایران همانند بسیاری از کشورهای اسلامی با وجود داشتن آموزه‌ها و تعالیم اسلامی، ارزشی و اخلاقی در زمینه ی فساد از رتبه و جایگاه مناسبی برخوردار نیست (الوانی و همکاران، ۱۳۸۹). شفافیت یک بستر نظارتی است که حس دیده شدن توسط عموم مردم را به وجود می‌آورد و وقتی این حس به وجود بیاید، مسئولان رفتارشان را تغییر می‌دهند و کاهش انحرافات و فساد در عرصه حکمرانی اتفاق می‌افتد. حس دیده شدن وقتی در اختیار مردم قرار می‌گیرد چند فایده برای صاحبان مناصب دارد: خودکنترلی، مشارکت مردم در عرصه حکمرانی، افزایش کارایی، کاهش فساد و... (عبدالرحمن زاده و ثنائی، ۱۳۹۴). بررسی پیامدهای فساد در امور عمومی و از جمله در مساله خطمشی گذاران نشان می‌دهد فساد مانع رشد رقابت، خنثی شدن تلاش‌ها در جهت کاهش فقر و تبعیض اجتماعی، مانع توسعه پایدار و در نهایت موجب تضعیف اعتماد عمومی به توانایی مسئولین امر می‌شود که همه ریشه در عدم شفافیت در تمامی امور دارد که مانند پرده‌ای حائل میان مردم و مسئولین است. فساد می‌تواند تمام جنبه‌های فرآیند های مدیریت منابع انسانی با تبعیض، پارتی بازی، سوء استفاده از قدرت در نواحی استخدام، آموزش، ارتقاء و انتقال تحت تاثیر قرار دهد. همه‌ی اینها ممکن است از وجود قدرت اختیاری بدون کنترل، فقدان صداقت، پاسخگویی، کنترل و توازن و شفافیت در سراسر مدیریت خدمات منابع انسانی ناشی گردد. نگرانی‌های حاصل از وجود فساد در بخش‌های مختلف مدیریت منابع انسانی عبارتند از: انتصاب‌ها و ارتقاءهای عمومی، خرید یا فروش موقعیت شغلی، حمایت، مداخله‌ی سیاسی در انتصابات، مدیریت عملکرد و انتقال و ارتقاء، درج‌های چرخان، حقوق و مزایا (حقوق کم و فساد، حقوق بالا و فساد، امرار معاش و کمک هزینه)، غیبت و سایر سوء رفتارهای کارکنان، کارکنان شبه یا روح، سرقت حقوق، آموزش (جمالی و همکاران، ۱۳۹۵).

در روند مبارزه با فساد (هم در پیشگیری و هم کشف جرم)، افزایش مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی، ارتقاء شایسته‌سالاری، مشارکت فعال و مؤثر مردمی، کاهش هزینه و زمان، و در نتیجه افزایش کارآمدی و سرمایه اجتماعی، همه و همه، شفافیت رکن اصلی، مسئله‌ای منطقی و بدیهی می‌نماید (صالحی، ۱۳۹۹).

در نظام اسلامی نیرومندترین اهرم کنترل قدرت و حفظ نظام، نظارت عمومی است که بر عهده‌ی مردم نهاده شده است. اصل اسلامی نظارت عمومی و همه مسئول بودن و وظیفه‌ی همگانی و متقابل دعوت به خیر و امر به معروف و نهی از منکر که بر عهده‌ی مردم نسبت به یکدیگر و نسبت به دولت است، به دولت و نظام آن توانایی را می‌بخشد که به‌صورت مداوم سطح آگاهی مردم، کارایی و قدرت کنترل داخلی را تا آن حد بالا ببرد که قدرت به فساد کشیده نشود (دماری و همکاران، ۱۳۹۳). پژوهش حاضر قصد دارد که با استفاده از یک رویکرد کمی، با توجه به الگویی که از شفافیت بدست آورده است به این سوال پاسخ دهد که شکاف بین نظرات خبرگان و شهروندان از منظر ویژگی‌های مجلس شفاف به چه میزان است؟

روش‌شناسی پژوهش

پایه هر علم، روش شناخت آن است و اعتبار و ارزش قوانین و قواعد هر علمی به روش شناختی آن مبتنی است که در آن علم به کار می‌رود. روش تحقیق به‌عنوان یک فرآیند نظام‌مند برای یافتن پاسخ یک پرسش و راه‌حل یک مسئله است یا به‌عبارتی دیگر، روش تحقیق مجموعه‌ای از قواعد، ابزار و راه‌های معتبر و نظام‌یافته برای بررسی واقعیت‌ها، کشف مجهولات و دستیابی به راه‌حل مشکلات است (خاکی، ۱۳۹۱). روش پژوهش، قواعد و دستورالعمل‌هایی برای رسیدن به واقعیت و دور ماندن از خطاست (رضازاده و اسدالهی، ۱۳۹۰).

تحقیقات کمی را باید به عنوان یک روش پژوهشی سیستماتیک و علمی در نظر گرفت که براساس جمع‌آوری داده و اطلاعات از پدیده‌ها مورد بررسی، عمل می‌کند. در این روش تحقیقی، پس از دسته‌بندی و آماده‌سازی اطلاعات جهت پردازش، از تکنیک‌های آماری، ریاضی یا محاسباتی به منظور مدل‌سازی رفتار پدیده‌ها استفاده می‌شود. تحقیقات کمی با استفاده از روش‌های نمونه‌گیری، بخشی از جامعه آماری هدف را در نظر گرفته و با ارسال فرم‌های نظرسنجی (آنلاین یا دستی) به قالب پرسشنامه و ... اطلاعات مورد نظر را جمع‌آوری می‌کند. حاصل تجزیه و تحلیل

آماری چنین داده‌هایی، نتایج تحقیق کمی را می‌سازند. به این ترتیب با دریافت نتایج حاصل از تحقیق کمی، پس از درک دقیق این اعداد، آینده یک محصول یا خدمات، طبق مدل پیشنهادی، قابل پیش بینی بوده و متناسب با آن قادر به تغییرات خواهیم بود. این تحقیق از نوع تحقیقات ترکیبی (آمیخته) است که در دو فاز کیفی و کمی انجام می‌پذیرد. در بخش کیفی (فاز اول) از رویکرد پدیدارشناسی استفاده شده است و به الگوی شفافیت ختم شد و در بخش کمی (فاز دوم) از رویکرد روایی سنجی، معادلات ساختاری استفاده شده است تا شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان را بدست آوریم. پس از مشخص شدن مولفه‌ها در هر بخش پرسشنامه‌ای تهیه شد، روایی و پایایی آن مورد سنجش قرار گرفت و پس از تایید پرسشنامه، بین نمونه منتخب از جامعه آماری توزیع گردید.

روش پیمایشی: در این مرحله مدل طراحی شده در قالب پرسشنامه با طیف پنج گانه لیکرت تنظیم گردید و بین نمونه آماری نمایندگان مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران توزیع گردید.

مشارکت کنندگان در بخش کیفی

برای سنجش شکاف نظری بین نظر مردم و خبرگان پرسشنامه‌ای برگرفته از مدل نهائی مرحله دلفی برای ارائه نظرات مردم تهیه گردید. این پرسشنامه به توجه به وسعت جامعه آماری از روش خوشه بندی و تقسیم بندی کشور ایران به پنج خوشه شمال، غرب، جنوب، شرق و مرکز تقسیم گردید که در نهایت پس از توزیع ۵۰۰ پرسشنامه تعداد ۴۲۶ پرسشنامه گردآوری گردید.

جدول ۱. میزان توزیع پرسشنامه به تفکیک استان‌ها

استان	تعداد
تهران	۱۰۰
گیلان	۱۰۰
خراسان جنوبی	۱۰۰
فارس	۱۰۰
کرمانشاه	۱۰۰

ابزار گردآوری اطلاعات:

ابزار جمع آوری اطلاعات در مرحله سوم، پرسشنامه محقق ساخته با پاسخ بسته (طیف لیکرت) که بر اساس شاخص های استخراجی از مرحله اول و دوم تحقیق تنظیم گردید، پرسشنامه حاوی اطلاعات فردی و عمومی (جنسیت، میزان تحصیلات) و سوال بسته بود، که در جدول ۳-۲ سوالات به تفکیک مقوله های تحقیق آورده شده است .

جدول ۲. تناظر هر یک از سوال های پرسشنامه بر حسب متغیرها

متغیر	شماره سوال
شفافیت در اطلاعات مالی	۱ تا ۳
نظارت بر نمایندگان و مجلس	۴ تا ۷
الزام در پاسخگویی نمایندگان	۸ تا ۱۰
شفافیت اطلاعاتی نمایندگان و مجلس (سهولت دسترسی به اطلاعات برای همگان)	۱۱ تا ۱۴
شفافیت حرفه‌ای و فردی	۱۵ تا ۱۸

روایی پرسشنامه :

مفهوم اعتبار (روایی) به این سوال پاسخ می‌دهد که ابزار اندازه گیری تا چه حد خصیصه مورد نظر را می‌سنجد. بدون آگاهی از اعتبار ابزار اندازه گیری نمی‌توان به دقت داده های حاصل از آن اطمینان داشت. ابزار اندازه گیری ممکن است برای اندازه گیری یک خصیصه ویژه دارای اعتبار باشد، در حالی که برای سنجش همان خصیصه بر روی جامعه دیگر از هیچ گونه اعتباری برخوردار نباشد. در تحقیق حاضر برای سنجش روایی از روایی صوری و محتوایی استفاده گردیده است. در روایی محتوا استاد راهنما و مشاور و چند استاد مدیریت پرسشنامه را بررسی و نظراتی برای اصلاح پرسشنامه ارائه دادند و طبق نظرات آنها اصلاحات لازم انجام گردید. برای روایی صوری از چند نفر از خبرگان سیستم که همان مشارکت کنندگان در بخش کیفی بودند استفاده شد که آنها ظاهر پرسشنامه را بصورت کلی تایید کردند.

پایایی پرسشنامه

در مرحله دوم تحقیق، برای تعیین پایایی از ضریب آلفای کرونباخ، استفاده شده است که ابتدا ۳۰ پرسشنامه بصورت آزمایشی توزیع سپس پایایی آن با استفاده از نرم افزار SPSS برآورد شد. ضریب آلفای کرونباخ ۱ بدست آمده حاکی از پایایی بسیار مناسب ابزار تحقیق دارد. همچنین پایایی هر

¹ Cronbachs alpha

یک از ابعاد تحقیق بطور جداگانه مورد بررسی قرار گرفت که در ذیل نتایج آن آورده شده است. جدول ۳-۳ پایایی تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ را نشان می‌دهد.

جدول ۳. پایایی ابزار تحقیق

مؤلفه	تعداد گویه	ضریب	نتیجه
شفافیت در اطلاعات مالی	۳	۰/۸۶	تایید
نظارت بر نمایندگان و مجلس	۴	۰/۹۲	تایید
الزام در پاسخگویی نمایندگان	۳	۰/۹۱	تایید
شفافیت اطلاعاتی نمایندگان و مجلس (سهولت دسترسی به اطلاعات برای همگان)	۵	۰/۹۲	تایید
شفافیت حرفه‌ای و فردی	۳	۰/۸۹	تایید
کل پرسشنامه	۱۸	۰/۹۵	تایید

برای برازش مدل از معادلات ساختاری، تحلیل عاملی تاییدی استفاده گردید که با استفاده از نرم افزار SPSS صورت گرفته است.

یافته‌های پژوهش

آزمون کلموگروف-اسمیرنوف آزمون می‌کند که به بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها می‌پردازد. این آزمون از نوع ناپارامتری است و همقواری توزیع یک نمونه را با توزیعی که برای جامعه فرض شده است، بررسی می‌کند. این آزمون از طریق مقایسه توزیع فراوانی‌های نسبی مشاهده شده در نمونه با توزیع فراوانی‌های نسبی جامعه صورت می‌گیرد. لازمه تأیید نرمال بودن داده‌ها در این آزمون، سطح معنی‌داری بیشتر از ۰/۰۵ است (افشانی، ۱۳۸۸).

با توجه به اینکه سطح معنی‌داری تمامی مؤلفه‌ها از ۰/۰۵ بالاتر است بنابراین نرمال بودن توزیع آنها پذیرفته می‌شود پس با توجه به نرمال بودن داده‌ها از آزمون‌های پارامتریک (t نمونه مستقل) برای پاسخ به سوال پنجم پژوهش یعنی یافتن، شکاف بین نظرات خبرگان و شهروندان از منظر ویژگی‌های مجلس شفاف به چه میزان است؟

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مؤلفه مالی اول:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰/۰۲۳ (کوچکتر از ۰/۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۶/۲۴۲ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰/۰۰۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰/۶۲۶۲ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۱/۲۴۲۳ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مؤلفه مالی دوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰/۴۶۱ (بزرگتر از ۰/۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۵/۲۴۹ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰/۰۰۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰/۵۲۹۰ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۱/۱۶۲۲ است.

¹ Levene

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه مالی سوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان‌چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۶۴۲ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۰.۱۷۱ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۸۶۵ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه برابری پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه نظارتی اول:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان‌چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۴.۱۲۵ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰/۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۱۱۸۸ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۷۴۷۳ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه نظارتی دوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان‌چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۲۳۳ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۱.۸۶۹ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۶۲ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه برابری پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه نظارتی سوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان‌چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۲۵ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۳.۵۸۱ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰/۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۱۶۲۶ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۸۶۹۰ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه نظارتی چهارم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان‌چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۸ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده

می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۲.۶۶۷ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰۸ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۰۰۷۳ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۶۹۸۸ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه پاسخگوئی اول:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۸۹۳ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۱.۸۶۹ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۳۰۹ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه برابری پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه پاسخگوئی دوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۸.۳۲۵ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۵۹۲۶ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۱.۱۹۹۵ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه پاسخگوئی سوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۶۲ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۲.۷۰۸ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰۷ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۱۳۳۷ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۸۴۱۶ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اطلاعاتی اول:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۱۹.۶۹۴ است با توجه به سطح معناداری (Sig) $۰.۰۰/۰$ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۱.۲۸۸۹ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۱.۵۸۷۷ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اطلاعاتی دوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنانچه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با ۲.۸۱۳ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰/۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه مثبت بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) بالاتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۹۳۳۳ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۱۴۲۹ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اطلاعاتی سوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنانچه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۸۳۰ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با ۰.۵۶۲ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۵۸۶ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اطلاعاتی چهارم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنانچه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۳۰۰ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۰.۷۴۲ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۴۵۹ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

زمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اطلاعاتی پنجم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنانچه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۳.۹۹۰ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰/۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه مثبت بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) بالاتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۳۰۹۶ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۹۷۳۱ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اخلاق حرفه‌ای و فردی اول:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنانچه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۸۳۷ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۷.۹۴۷ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۰۰۰ (کوچکتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه پذیرفته نمی‌شود، بعلاوه منفی بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات

در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) پائینتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۷۰۴۱ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۱.۱۶۶۷ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اخلاق حرفه‌ای و فردی دوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۰۰۰ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه نابرابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با ۰.۶۶۱ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۵۰۹ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه برابری پذیرفته نمی‌شود. بعلاوه مثبت بودن آماره t نشان می‌دهد که میانگین نظرات در گروه اول (پاسخ دهندگان عادی) بالاتر از گروه دوم (خبرگان) است. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان در سطح پائین فاصله اطمینان برابر ۰.۵۱۵۴ و در سطح بالا فاصله اطمینان برابر ۰.۳۴۱۷ است.

آزمون مقایسه نظرات خبرگان و شهروندان در رابطه با مولفه اخلاق حرفه‌ای و فردی سوم:

با توجه به نرمال بودن توزیع نمرات در دو گروه پاسخ دهندگان و خبرگان از آزمون مقایسه میانگین‌های دو جامعه برای بررسی فرضیه برابری میانگین پاسخ‌ها در دو جامعه استفاده می‌کنیم. برای این کار ضروری است که ابتدا آزمون برابری واریانس‌های دو جامعه تحت عنوان آزمون لون انجام گیرد. چنان چه مشخص است سطح معناداری (Sig) آزمون لون برابر ۰.۳۳۴ (بزرگتر از ۰.۰۵) است بنابراین در سطح اطمینان ۹۵٪ واریانس‌های دو جامعه برابرند. بر این اساس در آزمون برابری میانگین‌ها فرض نابرابری واریانس‌های دو جامعه را مبنی قرار می‌دهیم. مشاهده می‌شود که طبق این فرض آماره t مربوط به مقایسه میانگین‌های دو جامعه برابر با -۰.۲۰۴ است با توجه به سطح معناداری (Sig) ۰.۸۳۹ (بزرگتر از ۵ درصد) در سطح اطمینان ۹۵٪ برابری میانگین نظرات دو گروه برابری پذیرفته می‌شود. لذا در پاسخ به سوال میزان شکاف نظری میان خبرگان و شهروندان شکافی وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

حکم رانی در هر جامعه با نظام ارزش‌ها آن جامعه پیوندی ناگسستنی دارد. زمانیکه ارزش‌های اخلاقی در جامعه نهادینه شوند ماحصل آن برخورداری از حکمرانی اخلاقی است. یکی از مهم‌ترین فاکتورهای حصول به حکمرانی اخلاقی شفافیت در لایه‌های مختلف حکومت است. درک و حس نیاز به شفافیت بر هیچ انسان یا سازمانی پوشانده نیست و الزام بهره‌گرفتن از این ابزار قوی و کارآمد نیز در نهادهای مردمی بیش از پیش احساس می‌شود. شفافیت یکی از مهم‌ترین فاکتورهای حکمرانی اخلاقی است. شفافیت در نهادها خودبه‌خود ایجاد نمی‌شود و مستلزم اقدامات و اصلاحات اساسی و به خصوص یک مطالبه جمعی را می‌طلبد. از یک سو به الزاماتی همچون تدوین و تصویب زیرساخت‌های قانونی، فعال‌سازی واحدهای نظارتی و ارزیابی شفافیت و فرهنگ‌سازی اجتماعی و سازمانی و از سوی دیگر ایجاد یک فضای احترام به آزادی بیان و حق اظهارنظر و حق پاسخ‌خواهی و پاسخگویی در ایجاد یک جامعه مشارکت محور نیاز دارد. تلاش و خواست جمعی در زمینه شفافیت می‌تواند به عنوان یک مزیت رقابتی برای دوام و پایداری حکومت تلقی گردد. برای دست یافتن به مقوله حکمرانی اخلاقی، مردم باید شفافیت را بطور ملموس درک کنند تا اعتماد عمومی، پاسخگویی و حس روشن نظارت بر مسئولین جریان یابد.

با توجه به نتایج بدست آمده پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

۱. لازم است که خطامشی گذار خود صادق باشد و شفاف تا مجری و ذی‌نفع نیز از حسن انجام کار و نتیجه آن نه تنها رضایت داشته باشد تا دغدغه نحوه اجرا و پیامدها را نداشته باشد لذا از مجلس انقلابی خواهش می‌گردد (پیشنهاد می‌گردد) که از خود شروع کرده تمام ابعاد شفافیت از قبیل: مالی-نظارتی-پاسخگویی-اطلاعاتی-اخلاق حرفه‌ای و فردی را برای ارائه هرچه بهتر خدمات به مردمی که صاحبان اصلی این نظام هستند را به عمل برسانند.

۲. در راستای توانمندسازی بدنه حاکمیت، توانمندسازی رفتار حاکمیت، مسئولیت‌پذیری صاحبان مناصب، پاسخگویی صاحبان مناصب، شایسته‌سالاری، مشارکت مردم در نظارت و ارزیابی، مشارکت مردم در فرآیندهای تصمیم‌سازی، از بین رفتن فساد و رانت، افزایش نظارت عمومی، افزایش کیفیت و دسترسی به اطلاعات همگانی و سریع، بالا بردن حس مسئولیت اجتماعی به مجلس و سایر نهادهایی که هدف مشابهی دارند پیشنهاد می‌گردد راه شفافیت را به پیش بگیرند.

۳. در راستای رفع موانع استقرار شفافیت پیشنهاد می‌گردد اولین گام و مهمترین گام استقرار سامانه جامع خدمات الکترونیک می‌باشد و تقویت زیرساخت فناوری اطلاعات برای سهولت عموم مردم برای رسیدن به اطلاعات به لحظه و سریع.

۴. به مسئولین امر پیشنهاد می‌گردد که مردم را امین خود دانسته و تنها خود را وام‌دار مردم بدانند. محدودیت: همواره پژوهشگران در تحقیقات خود با محدودیت‌هایی مواجه هستند که بخشی از آنها حتی در ابتدای کار نیز خود را نشان می‌دهند. این تحقیق نیز همانند سایر تحقیقات مبتنی بر روش علمی، دارای یک سری محدودیت‌هایی است که در ذیل به آن‌ها اشاره می‌شود: احتمال وجود خطای تأثیرگذار بر پاسخ دهندگان از جمله خطای آسان‌گیری که در آن افراد درجات و امتیاز خیلی زیاد را در نظر می‌گیرند یا خطای تمایل به مرکز که افراد را به درجات و امتیاز متوسط در پرسشنامه متمایل می‌نماید و یا وجود اثر هاله‌ای که ممکن است یک مورد خاص را به تمامی موارد تعمیم دهد در این تحقیق این دسته از خطاها خارج از کنترل محقق بوده و تأثیر آن در نتایج تحقیق مورد تحلیل قرار نشده است

منابع

- آریایی، وحید، قاسمی؛ ابولفضل، معینی‌فر؛ یاسر، ۱۳۹۶ "توصیه‌های سیاستی موانع تحقق‌پذیری حکمرانی خوب در اداره امور عمومی (مطالعه موردی: فرمانداری و شهرداری شهرستان مینودشت)" فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۷، شماره ۲۵، زمستان ۱۳۹۶، صص ۱۱۳-۱۳۳.
- اعرابی؛ سیدمحمد، بودلائی؛ حسن، ۱۳۹۰، استراتژی تحقیق پدیدارشناسی، فصلنامه علمی و پژوهشی روش‌شناسی علوم انسانی، ۱۷، ش ۶۸، صص ۱۳۹۰.
- امامی؛ محمد، شاکری؛ حمید، ۱۳۹۵، "حکمرانی خوب و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران" پژوهشنامه حقوق تطبیقی/ سال اول/ شماره ۲/ پاییز و زمستان ۴۹۳۱ / صفحات ۲۷-۷۵.
- دبیم‌پور؛ مهدی، ۱۳۹۸ "تأثیر شفافیت سازمانی بر مدیریت جنجال- نتیجه با میانجیگری سرمایه اجتماعی" فصلنامه علمی مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)، سال بیست‌و‌هشتم، شماره ۹۴، زمستان ۹۸، صص ۳۹-۶۲.
- رهنورد؛ فرج‌اله، بیات‌یچالشرتی؛ طیبیه، طاهرپورکلانتری؛ حبیب‌اله، منوریان؛ عباس، ۱۳۹۶ "پاسخگویی در شبکه خطمشی عمومی" فرآیند مدیریت توسعه، دوره ۳۰، زمستان ۹۶، شماره ۴، پیاپی ۱۰، صص ۳۵-۶۸.
- دبیم‌پور؛ مهدی و میانداری؛ کمال، ۱۳۹۶، "بررسی نقش شفافیت سازمانی در توسعه سرمایه اجتماعی (مورد مطالعه: شهرداری های غرب مازندران)" مدیریت سرمایه اجتماعی، دوره ۴، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۶، صص ۲۸۴-۲۸۹.
- رهنورد؛ فرج‌اله، علی‌پور؛ حسین، دهدار؛ فرزین و خلیلی؛ حیدر، ۱۳۹۸ "چارچوب رابطه حکومت و مردم در ایران: رویکرد نهادی" فصلنامه مدیریت دولتی ایران، دانشگاه تهران صص ۳-۹.
- زندیه؛ حسن، سالارسروری؛ حسن، ۱۳۹۲ "شفافیت اسنادی و حق دسترسی آزاد به اطلاعات" فصلنامه گنجینه اسنا: د سال بیستم و سوم، دفتر اول، (بهار ۱۳۹۲)، صص ۱۱۶-۱۳۴.
- سپهرنیا؛ رویا، البرزی؛ محمود، کرمانشاه؛ علی، آذر؛ عادل، سپهرنیا؛ روزیتا، ۱۳۹۸ "الگوی خلاقانه شفافیت حکمرانی خوب برای سازمان‌های سیاستگذار در ایران" نشریه علمی ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، دوره نهم، شماره یک، تابستان ۹۸، صص ۷۷-۱۰۲.
- ضمیری؛ عبدالحسین، نصیری حامد؛ رضا، ۱۳۸۹ "حکمرانی مطلوب و نقش شفافیت در تحقق آن" پژوهشنامه علوم اجتماعی، بهار ۱۳۸۹، ۲۴۴-۱۷۳.
- عبدالحسین‌زاده؛ محمد و ثنائی؛ مهدی، ۱۳۹۴ "تبیین مفهوم و کاربرد شفافیت در عرصه حکمرانی و اداره امور دولتی" نخستین کنفرانس ملی مدیریت دولتی ایران: خطمشی گذاری عمومی، صص ۱-۹.
- عبدالحسین‌زاده؛ محمد، ۱۳۹۹ "تبیین مفهوم شفافیت و کاربرد آن در عرصه حکمرانی و اداره امور دولتی" فصلنامه سیاست‌های راهبردی و کلان، تابستان ۱۳۹۹. دوره ۸، شماره ۲، صص ۱۷۸-۲۰۶.
- عامری؛ زهرا، ۱۳۹۴، "نظارت سیاسی بر قدرت و کاربست آن از طریق مردم در نظام حقوقی ایران" سپهر سیاست، سال دوم، شماره ۳، بهار ۱۳۹۴، صص ۱۱۵-۱۷۴.
- فیض‌آبادی؛ حوریه، علائی؛ سعید، ۱۳۹۷، "تأثیر شفافیت سازمانی بر فساد اداری با تأثیرات متقابل اعتماد سازمانی در مراکز درمانی شهرداری تهران" مدیریت بهداشت و درمان (نظام سلامت)، دوره ۹، شماره ۳، صص ۴۷-۵۴.
- قموشی؛ زهرا، عزتی؛ میترا، محسنی‌مهر؛ زهرا، ۱۳۹۸، "نقش اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی در شفافیت سازمانی (مورد مطالعه: دانشگاه امام خمینی(ره))" نامه آموزش عالی، سال دوازدهم، شماره ۴۸، زمستان ۱۳۹۸، صص ۳۷-۶۴.

کریمی؛ شهلا و ظهورپرورنده؛ جیهه، ۱۳۹۷ " بررسی نیازهای برنامه‌ی آموزشی پزشکان عمومی برای پاسخگویی اجتماعی بر اساس مدل معادلات ساختاری " مجله‌ی توسعه‌ی آموزش در علوم پزشکی، دوره‌ی ۱۱، شماره ۲۳، زمستان ۹۷، صفحات ۴۵ تا ۷۷. لطفی؛ بهروز، ۱۳۹۷، " نقش شفافیت و دسترسی آزاد به اطلاعات در پیشگیری و مبارزه با فساد اقتصادی " توانمندسازی حاکمیت و جامعه.

هومن، حیدرعلی (۱۳۸۵) راهنمای عاملی پژوهش کیفی، تهران، انتشارات سمت، چاپ اول.

Scott Douglas, Albert Meijer, 2016, "Transparency and Public Value—Analyzing the Transparency Practices and Value Creation of Public Utilities" *International Journal of Public Administration* Journal Of Public Administration, 39:12, 940-951, DOI: 10.1080/01900692.2015.1064133

Murat Jashari, Islam Pepaj, 2018, " The Role of the Principle of Transparency and Accountability .in Public Administration" *Acta Universitatis Danubius*, Vol. 10, no. 1/2018, pp. 60-69

Anwar Shah, 2018, "Ranking Countries for Good Governance Using Public Opinion Surveys" *The .Brookings Institution*, November 2018, DOI: 10.1007/978-3-319-62707-6_18

Ibini, Emueje1, Izims, Tochi, 2020, "Effect of Organizational Transparency on Organizational Performance: A Survey of Insurance Companies in Lagos State Nigeria" *Journal of Economics, ,Management and Trade*, 26(4): 52-62

Charles Boelen, Bob Woollard, 2019, " Social accountability and accreditation: a new frontier for .educational institutions" *Medical Education*, Volume43, Issue9 September 2019

JONATHAN A. FOX, 2015, "Social Accountability: What Does the Evidence Really Say?" *World .Development* Vol. 72, Pp. 346–361, 2015, 0305-750X/ 2015 Published by Elsevier Ltd

Ibini, Emueje, Izims Tochi, 2020, " Effect of Organizational Transparency on Organizational Performance: A Survey of Insurance Companies in Lagos State Nigeria" *Journal of Economics, Management and Trade*, Page 52-62 DOI: 10.9734/Jemt/2020/V26i430248, Published: 7 July .2020

Richard Mulgan, 2012, "Transparency and Public Sector Performance" Report Prepared for The Australia And New Zealand School of Government, July 2012. Creativecommons. /Org/Licenses/By/3.0

Anna Grosmana, Aija Leiponen, 2018, "Organizational Transparency and Power in Firm Ownership Networks" *Journal of Comparative Economics*, Volume 46, Issue 4, December 2018, Pages 1158-1177.

نحوه استناد به مقاله:

برنجی‌مریان؛ هادی، رضایی کلیدبری؛ حمیدرضا، کیاکجوری؛ کریم (۱۴۰۱). ارائه‌ی الگوی شفافیت در مجلس شورای اسلامی جمهوری اسلامی ایران (بررسی میزان شکاف بین نظرات خبرگان و شهروندان از منظر ویژگی‌های مجلس شفاف). *مجله توانمندسازی سرمایه انسانی*، ۵ (۲)، ۱۷۱-۱۸۱

https://jhce.rasht.iau.ir/article_695333.html